

**NACRT STRATEGIJE RAZVOJA KNJIŽNIČNOG SUSTAVA SVEUČILIŠTA U SPLITU
OD 2012. DO 2015.**

Promemoria:

Strategija razvoja integriranog, knjižnično-informacijskog sustava Sveučilišta u Splitu promišlja se kao dio je buduće, nacionalne strategije razvoja sveučilišnih knjižničnih sustava. U nacrtu je izrađena na temelju knjižnične i srodne legislative (vidi u prilogu), razvojnih planova i dobre stručne prakse vodeći se potrebama u obrazovanju i znanstveno-istraživačkoj djelatnosti Sveučilišta u Splitu. U svojoj osnovi oslanja se na dokument o *Strategiji razvoja sveučilišnih knjižničnih sustava u Republici Hrvatskoj 2012 do 2015.*

Knjižnično-informacijski integrirani sustav Sveučilišta u Splitu s obzirom na postojeću organizacijsku strukturu njegovih knjižnica očitava se kao decentralizirani, koordinirani sustav, sa središnjom, matičnom, Sveučilišnom knjižnicom koja ima zadaću razvijanja suradnje i koordiniranog poslovanja s fakultetskim knjižnicama. Fakultetske knjižnice istodobno samostalno i autonomno, razvijaju specijalizirane resurse namijenjene potrebama vlastitih fakulteta a horizontalnim povezivanjem s istorodnim fakultetima u zemlji i inozemstvu i vlastite, specijalizirane sustave. Ulogom nadzornog i savjetodavnog koordinatora prema fakultetskim knjižnicama, Sveučilišna knjižnica, sa zakonskim joj propisima danom ulogom i poslovima u kojoj ima elementima centralizacije, gradi i nadzire sveučilišni, knjižnično-informacijski sustav unutar kojega uvodi nove knjižnične zadatke i usluge, koristeći suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije. Temeljni je zadatak takvog sustava da svojim resursima i infrastrukturom podupire i doprinosi odvijanju sveučilišne nastavne i znanstveno-istraživačkih procesa na Sveučilištu. Njegovim uspostavljanjem želi integrirati stručno, djelotvorno, i ekonomično knjižnično poslovanje koje bi svojom kvalitetom odgovaralo temeljnim zadacima sveučilišnog knjižničarstva i u kojima bi Sveučilište u Splitu prepoznalo svoju korist.

Ovaj dokument oblikovan je kao nacrt, jer na temelju stvarnog stanja u splitskom sveučilišnom knjižničarstvu za sada ne može predstavljati vjerodostojnu, konačnu verziju knjižnične strategije Sveučilišta. Razlog je tome u činjenici što još uvijek, u praksi, ne postoji nacionalni, integrirani knjižnično-informacijski sustav na temelju kojega bi se razvijali i ostali knjižnični sustavi hrvatskih sveučilišta kao ni pisana strategija o načinu njegovoga uvođenju. Tome doprinosi i odsustvo *Standarda i smjernica razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj* koji još uvijek, od 2008. čekaju da budu usvojeni kao nacionalni standard, pa se knjižnice moraju pozivati na formalno-pravno važeći i zastarjeli standard iz 1990 godine. U *Znanstvenoj strategiji Sveučilište u Splitu 2009.-2014.* iskazani smo kao potreba za dostupnim i bolje opremljenim knjižnicama ali se postojanje i djelovanje sveučilišnog, integriranog knjižničkog sustava ni u ovom dokumentu ne spominje. Tako je *Statut Sveučilišta u Splitu* jedini sveučilišni dokument u kojem Sveučilišna knjižnica ima uporište za pokretanje i razvoj integriranog knjižnično-informacijskog sustava na Sveučilištu u Splitu.

Nacrt *Strategije razvoja sveučilišnih knjižničnih sustava u Republici Hrvatskoj 2012 do 2015.* koji je unutar knjižnične zajednice u travnju 2012. prošao javnu raspravu i prihvaćen je od *Stručnog vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica* danas je jedini stručni, krovni dokument na koji se i istovrsni, strateški dokument Sveučilišne knjižnice u Splitu, središnje, matične knjižnice Sveučilišta u Splitu oslanja i na temelju kojega oblikuje i razvija nacrt vlastite strategije, vodeći se osobitostima, posebnostima i potrebama svoga sveučilišta.

Strategijom razvoja sveučilišnih knjižničnih sustava u Republici Hrvatskoj 2012 do 2015 propisani su sljedeći ciljevi:

- „funkcionalna povezanost knjižnica u sveučilišnom knjižničnom sustavu
- izgradnja i razvoj zbirke - osiguranje pristupa raznovrsnim informacijskim izvorima koji podupiru studijske programe i znanstveno-istraživački rad na sveučilištu
- korisnici i knjižnične usluge – razvijanje službi i usluga prema potrebama korisnika, nastavnih programa i znanstveno-istraživačkog rada na sveučilištu
- stalno stručno usavršavanje i cjeloživotno obrazovanje knjižničara
- suradnja na zajedničkim projektima u svrhu osiguranja trajnog razvoja sveučilišnih knjižničnih sustava
- osiguranje financijskih sredstava u okviru strategija razvoja pojedinih sveučilišta.“ⁱ

Unutar Sveučilišta u Splitu djeluju samostalne, poslovanjem međusobno nedovoljno povezane knjižnice pa se na njih još uvijek ne može gledati kao na knjižnični sustav integriranih djelatnosti, kako zbog malog broja zajedničkih poslova i zadataka tako i zbog još uvijek, i na nacionalnoj razini nedogovorenog zajedničkog knjižničkog softvera. Splitske fakultetske knjižnice razjedinjene su danas i po izboru softvera kojim se služe u knjižničnom poslovanju. Uz Sveučilišnu knjižnicu, knjižnice Pravnog i Ekonomskog fakulteta koje koriste Crolist kao softver i kao djelomično integrirani knjižnični sustav sa skupnim katalogom, ostale fakultetske knjižnice, u trenutku kada su ostale bez podrške Sveučilišne knjižnice (a ona bez podrške Nacionalne i sveučilišne knjižnice) organizirale su se i izabrale Metel Win kao svoj knjižnični softver. U odnosu na neka druga hrvatska sveučilišta, gdje fakultetske knjižnice na istom sveučilištu koriste puno veći broj različitih softvera (Aleph, Crolist, Zaki, Metel, Medved, ISIS, SAND, Koha itd.) stanje u Splitu je lakše rješivo i ovisi o dogovoru i odlukama na razini Sveučilišta. Iako se izborom softvera ne definira organizacija knjižničkog sustava, ono ga, kao njegova infrastruktura određuje i razvojno usmjerava pa je to delikatna odluka s dugoročnim odjecima na knjižnično i financijsko sveučilišno poslovanje.

Na poziv glavne ravnateljice Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i uz podršku MZOŠ RH i Sveučilišnoj knjižnici u Splitu i knjižnicama Sveučilišta u Splitu ponuđeno je pristupanje nacionalnom, integrirajućem knjižnično-informacijskom sustavu Buki koji se oslanja na knjižnični program Aleph čiji je proizvođač tvrtka Ex libris. Budući da je u međuvremenu isti proizvođač počeo razvijati 3. generacije softvera Alma koji nudi objedinjavanje poslovanje s digitalnom građom a sličnim se razvojem odnedavno bavi i nacionalni softver CROLIST, unutar knjižnične zajednice pojavile su se dileme oko izbora softvera, pogotovo s obzirom na obim poslova oko njegove implementacije i konverzije bibliografskih podataka pa su se javile i ideje s polovičnim rješenjima, poput one o kupnji softverskog posrednika (middleware software) koji bi omogućio međusobnu komunikaciju postojećih informacijskih sustava. Odluku o izboru vrste softvera za splitsko Sveučilište ne može sugerirati ovaj dokument. S obzirom na stručne posljedice koje bi izbor pogrešnoga softvera mogao imati u unazađivanju splitskog kao i nacionalnog sveučilišnog knjižničkog

sustava te s obzirom na trajne troškove oko njegova održavanja i razvijanja, tu odluku, treba prepustiti ravnateljima Zajednice knjižnica sveučilišta Hrvatske (ZaKSH), Rektorskom zboru visokih učilišta Republike Hrvatske i u konačnici Senatu Sveučilišta u Splitu.

1. Uvod:

Danas mogući knjižnični sustav Sveučilišta u Splitu tvore: Sveučilišna knjižnica u Splitu i 12 fakultetskih knjižnica. Pet sveučilišnih sastavnica, stručnih studijskih centara, nemaju vlastite knjižnice pa se oslanjaju na fondove i usluge Sveučilišne knjižnice. U knjižnicama Sveučilišta u Splitu ukupno je zaposleno 55 knjižničarskih djelatnika. Njih 25 zaposleno je u fakultetskim knjižnicama i knjižnici akademije. Kadrovska struktura zaposlenika je sljedeća: sedam pomoćnih knjižničara, dva knjižničara, 14 diplomiranih knjižničara, dva knjižničarska savjetnika. Među navedenim knjižničnim djelatnicima jedan je doktor znanosti, jedan je knjižnični savjetnik. U Sveučilišnoj knjižnici radi 30 stručnih knjižničarskih djelatnika. Kadrovska struktura je sljedeća: 14 pomoćnih knjižničara, četiri knjižničara, 10 diplomiranih knjižničara, jedan viši knjižničar, jedan knjižnični savjetnik. Među navedenim knjižničarskim djelatnicima dva su doktora znanosti (jedan se još pripremaju obraniti rad), a dva magistri znanosti.

Fakultetske knjižnice posjeduju zajedno 317.693 svezaka knjižne građe, 4.346 naslova tiskanih časopisa te pristup 215 e-knjiga. Omogućen im je i pristup bazama podataka s nacionalnim licencama MZOŠ RH. Samo dvije knjižnice imaju i dodatni, iz vlastitih sredstava financirani pristup trima bazama podataka. Sveučilišna knjižnica u Splitu posjeduje 301.628 jedinica knjižnične građe, 1720 naslova tiskanih časopisa, pristup k 215 e-knjiga te pristup bazama podataka s nacionalnim licencama. U knjižnicu je upisano 4.329 studenata a dnevni prosjek cirkulacije iznosi oko 1.300 studenata. Studentima je na raspolaganju 427 mjesta u čitaonicama i 132 osobna računala. U slobodnom je pristupu u čitaonicama knjižnice korisnicima (studenti, učenici, profesori, istraživači, ostali građani) na raspolaganju 5.900 jedinica knjižnične građe (udžbenici, znanstveno-stručne monografije, referentna građa, časopisi). Knjižnice je za korisnike tjedno otvorena 69 sati, a s noćnim radom 89 sati.

S ovakvim resursima i infrastrukturom, budući splitski sveučilišni, knjižnični sustav pripada srednje velikim i dobro razvijenim knjižnim sustavima. Osiguravanjem, za sada dokinute infrastrukture za razvoj boljih usluga i poslovanja, ovaj sustav ima preduvjete za kvalitetnijim uslugama. Naime, potaknuta načelom solidarnosti i podržavajući daljnji rast i razvoj svoga Sveučilišta, Sveučilišna knjižnica ustupila je sobe za grupni i individualni, studijski rad korisnika kancelarijama useljenih fakulteta, a informatičke učionice, predviđene za edukaciju i obrazovanje i multimedijalne dvorane, neophodne za obrazovanje na daljinu putem videokonferencija, snimljenih predavanja itd. za fakultetske predavaonice. Time je, za sada, Sveučilišnoj knjižnici oduzete mogućnosti razvoja u suvremenu e-knjižnicu, podršku budućem e-sveučilištu. Vjerujemo da su ove odluke privremene, pogotovo imajući u vidu da se sveučilišni knjižnični sustavi, pa tako i ovaj, razvijaju, mijenjaju i prilagođavaju zakonom propisanim promjenama i potrebama sustava visokoškolskog obrazovanja, nastavnog i znanstveno-istraživačkog radu na sveučilištu. Ovi, privremeno dokinuti sadržaji uskoro će se pokazati obvezujućima za svako suvremeno sveučilište kojemu želi dostići određenu, na nacionalnom i međunarodnom nivou priznatu znanstvenu razinu i certificiranu kvalitetu.

2. Misija i vizija knjižničnog sustava Sveučilišta u Splitu

Misija je Sveučilišne knjižnica u Splitu, knjižnica fakulteta i akademije Sveučilišta u Splitu da sustavno prikupljaju, ažuriraju, organiziraju, čuvaju i pružaju pristup onim tiskanim i elektroničkim izvorima znanja (posebno udžbeničkih sadržaja) koji se izučavaju u nastavi znanstvenih sastavnica i kojima se podupire nastavni i znanstveno-istraživački rad Sveučilišta u Splitu. Radi ostvarivanja ovih ciljeva knjižnice trebaju integrativno surađivati i s drugim sveučilišnim knjižničnim sustavima, nacionalnim i međunarodnim. Osim sveučilišnom sustavu, svoje resurse, službe i usluge knjižnice u sustavu stavljaju na raspolaganje i gospodarstvu te široj društvenoj zajednici.

Koristeći knjižnicu kako mjesto za učenje i poučavanje, studente se osposobljava za samostalan pristup organiziranim formama u kojima su pohranjeni određene vrste informacija i znanja. Osigurava se infrastruktura koja će im omogućiti optimalne uvjete za učenje, rad i kolegijalno druženje u lijepim prostorima nove zgrade. Putem tzv. osobnog knjižničara pod jednakim uvjetima, bez obzira na osobitosti i razlike, svi studenti, nastavnici, istraživači i ostali građani korisnici dobivaju sve dostupne, adekvatne i kvalitetne individualizirane knjižnične usluge.

Gradeći kvalitetne i funkcionalne sustave organiziranog znanja i obavijesti, prilagođene potrebama znanstveno-nastavnog procesa i svim njihovim korisnicima, knjižničari, uz pomoć, i partnerski surađujući s nastavnicima, znanstvenicima i istraživačima Sveučilišta u Splitu posredno doprinose njegovoj prihvatljivosti i prepoznatljivosti.

Ovako zahtjevan program traži kompetentne i angažirane knjižničare. Svoja znanja, sposobnosti i vještine razvijaju unutar knjižnične zajednice, putem organiziranog sustava poučavanja prema modelu stalnog stručnog usavršavanja i cjeloživotnoga učenja a programa mobilnosti unutar internacionalne knjižnične zajednice.

Vizija je knjižničnog sustava Sveučilišta u Splitu poslovanje na temeljima knjižnične znanosti i stručne prakse. Razvijanjem kvalitetnih i objedinjenih resursa, službi i usluga te sudjelovanjem u stvaranju nacionalne i globalne mreže knjižnica želi povećati svoje kompetencije i kompeticije kojima će steći povjerenje i ugled kod svih kategorija svojih korisnika i doprinijeti funkcioniranju, rastu i razvoju obrazovnog sustava Sveučilišta u Splitu i svakog njegovoga pojedinca. Programima stručne suradnje želi postati sjedište susreta srodnih nacionalnih i međunarodnih knjižničnih sustava.

U stvaranju navedenog sustava sveučilišni knjižnični sustav oslanjat će se na slijedeće **vrijednosti**:

- Društvena i stručna odgovornost

Pridržavajući se najviših stručnih standarda i etičkog kodeksa vlastite struke, u suradnji s kolegama izvan sustava, knjižničari obavljaju stručne poslove i razvijaju suvremene knjižnične usluge, vodeći se potrebama i zahtjevima korisnika, dosljedno ih pripremajući za

mjesto unutar akademske zajednice, za mjesto unutar gospodarske proizvodnje i za buduće društvo znanja.

- **Otvorenost**

Sustav je otvoren za sve promjene u sveučilišnom zakonodavstvu i praksi te ih slijedi svojim resursima i infrastrukturom. Prati novosti u nacionalnom i međunarodnom knjižničnom poslovanju i primjenjuje ih u vlastitome sustavu. Timskim radom rješava složena pitanja razvoja novih knjižničnih proizvoda (katalozi, skupni katalozi, bibliografske i baze podataka s cjelovitim tekstovima, bilteni, bibliografije itd.) i usluga u sustavu (pomoć i savjeti prilikom korištenja informacijskih izvora, bibliografske usluge, jednostavna i složenija tematska pretraživanja mrežnih, online kataloga te tiskanih i drugih elektroničkih izvora, slobodan pristup zbirka u čitaonicama s otvorenim pristupom, slobodan pristup bazama podataka s nacionalnom licencom, edukacija korisnika, posudba knjižnične građe putem nacionalne i međunarodne međuknjižnične posudbe, reprografske usluge, predavanja, izložbe, videokonferencije itd.). Suraduje na zajedničkim programima i projektima s drugim sustavima.

- **Izvrsnost**

Svoje poslovanje i prepoznatljivost sustav temelji na kvaliteti svojih usluga i proizvoda. Razvija i poboljšava razinu njihove kvalitete. Održava kvalitetu pomoću vanjskih i unutarnjih sustava vrednovanja. Na kvaliteti temelji svoju prepoznatljivost i poslovnu izvrsnost.

- **Tradicija**

Najstarija knjižnična sastavnica sustava utemeljena je 1903., najmlađa 2008. godine pa je dio njih stariji od vlastitog sveučilišta. Tijekom vremena izgradili su zbirke knjižnične građe od kojih neke imaju značajke baštinskih zbirki, odnosno status spomenika kulture. O takvoj građi i dalje će brinuti sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Osim zbirki, jedna knjižnica Sveučilišta (Sveučilišna knjižnica u Splitu) naslijedila je i izvansveučilišne djelatnosti kojima će se i dalje baviti a vezane su uz specijalne knjižnice (znanstvene knjižnice, knjižnice muzeja, instituta, bolnica, društveno-političkih organizacija, radnih organizacija, vjerskih ustanova itd.) i izgradnju sustava specijalnih knjižnica te identificiranje i zaštitu baštinskih zbirka i knjižnica u suradnji s Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo i Ministarstvom kulture RH.

- **Posebnost**

Sustav razvija projekt digitalne zbirke radnog naslova „Jadranska pomorska knjižnice“ temeljeći se na pomorstvu kao skupu privrednih, znanstvenih (pravo, medicina, kemija i kemijske tehnologije, brodogradnja, hidrografija, oceanografija, podmorska arheologija itd.) sportskih, umjetničkih i turističkih djelatnosti na moru ili vezanih uz more i obalu. Ovako postavljene komponente pojma „pomorstvo“ upućuju na djelatnosti u kojima se prepoznaju sve sastavnice Sveučilišta u Splitu. Jedni u njima nalaze svoju osnovnu djelatnost, drugi važnu komponentu svoga poučavanja i djelovanja, ostali prepoznaju more u svojim učenjima, doživljajima, vjerovanjima inspiraciji i tumačenju svijeta pa su tako sve sastavnice vezane uz projekt. Zajednički opseg znanja i informacija o pomorstvu knjižnično-informacijski sustav prikuplja, organizira, formira tiskane i digitalizirane baze znanja, izrađuje tematske bibliografije, izložbe, suraduje sa srodnim, nacionalnim i međunarodnim sustavima i ističe ovu djelatnost kao svoju posebnost.

3. Zakonski okvir

Zakon o knjižnicama (NN 105/97; NN 5/98; NN 104/00; NN 69/09)

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 167/03; NN 79/07; NN 80/11)

Zakon o pravu na pristup informacijama (NN 172/03; NN144/10; NN 77/11)

Pravilnik o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj (NN 43/01)

Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 21/02)

Pravilnik o upisniku knjižnica i knjižnica u sastavu (NN 139/98)

Pravilnik o zaštiti knjižnične građe (NN 52/05)

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07 i 45/09)

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99)

Zakon o osiguranju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09)

Pravilnik o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10)

Pravilnik o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/10)

Statut Sveučilišta u Splitu

Znanstvena strategija Sveučilišta u Splitu 2009.-2014.

N. B.

Izborom jedinstvenog nacionalnog, time i softvera hrvatskih sveučilišta nastale bi, i nadogradnjama se trajno razvijale brojne pogodnosti koje bi i sveučilišni, knjižnični sustav učinile prijateljskim prema njegovim korisnicima a znanje sadržano u nacionalnim knjižničnim zbirka, i same zbirke, putem globalne mreže knjižnica vidljivima nacionalnoj i međunarodnoj akademskoj, znanstveno-istraživačkoj i široj zajednici.

Poslove, imenovane u ciljevima strateškog razvoja *Strategije razvoja sveučilišnih knjižničnih sustava u Republici Hrvatskoj 2012-2015 (u nacrtu)* treba će dodatno, postepeno, u fazama, na nacionalnom nivou, precizirati i izraditi putem pravilnika, uputa, modela, sustava, itd. Ti poslovi su u tijeku, pa su u ovom dokumentu nacrti o knjižničnom sustavu Sveučilišta u

Splitu, oni, kao zadani *Ciljevi strateškog razvoja* samo preuzeti, i označeni stupnjem prioriteta njihovoga uspostavljanja.

4. Ciljevi strateškog razvoja

Oznake prioriteta:

A= već započeto ili uskoro započinje

B= početak u prvim godinama plana

4.1 Funkcionalna povezanost knjižnica u sveučilišnom knjižničnom sustavu

Cilj: Postizanje funkcionalne povezanosti knjižnica u sveučilišnom knjižničnom sustavu radi zadovoljavanja knjižnično-informacijskih potreba akademske i znanstvene zajednice sveučilišta i funkcionalne informacijske službe (ujednačene informacijske usluge u sustavu).

Svrha: Povećanje kvalitete knjižničnih izvora i usluga i racionalno korištenje proračunskih sredstava u svim segmentima.

Strategije

1. Stvaranje organizacijske osnove za povezivanje i funkcioniranje visokoškolskih knjižnica u knjižničnom sustavu.
2. Funkcionalno povezivanje knjižnično-informacijskih izvora i usluga knjižnica u sustav temeljem zajedničko knjižničkog programa (softvera) i/ili virtualno povezivanje zbirke knjižnica sastavnica u jedinstveni skupni katalog sveučilišta i nacionalni sveučilišni skupni katalog i jedinstvenu mrežu knjižničnih usluga.
3. Razrađivanje, prema segmentima, funkcionalne veze, prava i obveze knjižnica u sustavu.
4. Osiguravanje financijskih sredstava za funkcioniranje knjižnica u knjižničnom sustavu sveučilišta.

Prioritet: A

4.2 Izgradnja i razvoj zbirke - osiguranje pristupa informacijskim izvorima

Cilj: Usklađivanje izgradnje zbirke visokoškolskih knjižnica u sveučilišnom knjižničnom sustavu kao potpora programima preddiplomskog, diplomskog i poslijediplomskog studija na sveučilištu i osiguravanje dostupnosti znanstvene literature (baza podataka) za znanstveno-istraživačke programe na sveučilištima.

Svrha: Racionalizacija trošenja proračunskih i vlastitih sredstava i izbjegavanje nepotrebnog podvostručavanja izvora na razini sustava.

Strategije

1. Vrednovanje knjižničnih zbirki/informacijskih izvora (uspostavljanje jedinstvene metodologije vrednovanja knjižničnih zbirki u svrhu raspoloživosti potrebne obvezne udžbeničke literature za kolegije koji se održavaju na sastavnici/sveučilištu).
2. Osiguranje pristupa informacijskim izvorima koji podupru studijske programe i znanstveno-istraživački rad na sveučilištu (osiguranje nabave baza podataka za znanstveno-istraživački rad putem konzorcija na nacionalnoj razini radi racionalizacije utrošenih proračunskih sredstava).
3. Osiguranje financijskih sredstava za nabavu udžbeničke literature.

Prioritet: A

4.3 Korisnici i knjižnične usluge

Cilj 1: Razvijanje usluga u knjižnicama sveučilišnog knjižničnog sustava prema potrebama korisnika, nastavnih programa i znanstveno-istraživačkog rada na sveučilištu.

Svrha: Ostvarivanje zadaća koje su potpora nastavnim programima i znanstveno-istraživačkom radu na sveučilištu.

Strategije

1. Sustavna izgradnja digitalne knjižnice (izgradnja repozitorija, web seminari, usluga Pitajte knjižničara).
2. Sustavna izgradnja hibridne knjižnice uz zadovoljavajući omjer posjedovanja informacijskih izvora prema pristupu informacijskim izvorima.
3. Razrađivanje jedinstvenih parametara za vrednovanje usluga u knjižnicama.
4. Provođenje sustavnih istraživanja korisnika i njihovih potreba.
5. Usklađivanje i prilagođavanje knjižnične legislative promjenama u okruženju.

Prioritet: A

Cilj 2: Osposobljavanje korisnika za korištenje raspoloživih informacijskih izvora (klasična i e-edukacija).

Svrha: Stjecanjem informacijske pismenosti korisnici će moći koristiti i vrednovati raspoložive informacijske izvore.

Strategije

1. Sustavno informiranje korisnika o raspoloživim izvorima koji im stoje na raspolaganju.
2. Online edukacije.
3. Kontinuirana edukacija korisnika u samim knjižnicama.
4. Edukacija korisnika uključena u nastavu.

Prioritet: A

Cilj 3: Osiguravanje jedinstvenog fizičkog prostora za pristup integriranim knjižničnim izvorima i uslugama na sveučilištu, za učenje i znanstveni rad, za društvenu komunikaciju - jednako unutar sveučilišta i između akademske i lokalne zajednice, kao i za odvijanje programa kojima se izražava kulturni identitet sveučilišta.

Svrha: Racionalno korištenje knjižnične djelatnosti za zadovoljavanje potreba sveučilišta i zajednice.

Strategije

1. Izgrađivanje novih ili dograđivanje postojećih zgrada sveučilišnih knjižnica u središtima sveučilišnih kampusa.
2. Nabavljanje i instaliranje hardverske i softverske opreme za integrirano knjižnično poslovanje s elektroničkom gradom i uslugama, za izgradnju umreženih kataloga treće generacije (intuitivno pretraživanje) i umreženih sveučilišnih repozitorija.
3. Nabavljanje i instaliranje automatiziranih sustava u knjižničnim prostorima koji

unaprjeđuju pristup tradicionalnoj građi i uslugama (transportni sustavi, *selfcheck* itd.).

Prioritet: A

4.4 Stalno stručno usavršavanje i cjeloživotno obrazovanje knjižničara

Cilj: Razvijanje modela trajne izobrazbe knjižničnog osoblja.

Svrha: Omogućavanje prilagodbe stručnog osoblja stalnim promjenama u okruženju.

Strategija

1. Izrađivanje modela trajne izobrazbe knjižničnog osoblja.
2. Poticanje istraživačkog rad u knjižnicama i objavljivanje stručno-znanstvenih radova.
3. Poticanje knjižničnog osoblja na stjecanje najvišeg akademskog obrazovanja i stručnih zvanja.
4. Izrada Strategije javnog zagovaranja za visokoškolske knjižnice kao dijela ove strategije.

Prioritet: A

4.5 Suradnja na zajedničkim projektima u svrhu osiguranja trajnog razvoja sveučilišnih knjižničnih sustava

Cilj: postizanje suradnje na zajedničkim razvojnim i znanstvenim projektima koji će osiguravati trajan razvoj visokoškolskih knjižnica u sveučilišnim knjižničnim sustavima u Republici Hrvatskoj.

Svrha: pozicioniranje/učvršćivanje visokoškolske knjižnice u knjižničnom sustavu kao neizostavne potpore studijskim programima i znanstveno-istraživačkom radu na sveučilištu.

Strategije

1. Suradnja na zajedničkim programima i projektima unutar sveučilišnog knjižničnog sustava.
2. Suradnja na nacionalnim projektima razvoja sveučilišnih knjižničnih sustava.
3. Iniciranje zajedničkih projekata razvoja sveučilišnih knjižničnih sustava za povlačenje sredstva EU.
4. Implementacija rezultata znanstvenih i razvojnih projekata u praksi.

Prioritet: B

4.6 Osiguranje financijskih sredstava u okviru strategija razvoja pojedinih sveučilišta

Cilj: razvoj, funkcioniranje i financiranje visokoškolskih knjižnica u sveučilišnim knjižničnim sustavima kao sastavnog dijela strategije razvoja matične institucije, odnosno, sveučilišta kojemu pripada.

Svrha: primjerena potpora nastavnim programima i znanstveno-istraživačkom radu na sveučilištu.

Strategije:

1. Osiguravanje mjesta knjižnica i sveučilišnog knjižničnog sustava u strategiji razvoja matične institucije i svakog sveučilišta.
2. Osiguravanje financijskih sredstava za razvoj knjižnica i sveučilišnog knjižničnog sustava u okviru financijskog plana strategijskog razvoja matične institucije i sveučilišta.

Prioritet: A

Prilog 1.

SWOT ANALIZA BUDUĆEG INTEGRIRANOG KNJIŽNIČNOG SUSTAVA SVEUČILIŠTA U SPLITU

Prednosti:

- Dinamičan razvoj Sveučilišta u Splitu (otvaranje novih studija, težnja znanstvenoj izvrsnosti, izgradnja novih fakultetskih zgrada i pripadajućih knjižničnih prostora)
- Nova zgrada središnje Sveučilišne knjižnice
- Duga tradicija samostalnog, specijaliziranog i kvalitetnog djelovanja fakultetskih knjižnica
- Kompetentni stručni knjižnični djelatnici u fakultetskim knjižnicama i u Sveučilišnoj knjižnici
- Uvođenje novih službi i usluga u Sveučilišnoj knjižnici (Odjel za zaštitu i digitalizaciju građe, Odjel za informacijske tehnologije, Služba za istraživanje i razvoj)
- Djelovanje Nacionalne i sveučilišne knjižnice i Stručnog vijeću sveučilišnih matičnih knjižnica u stvaranju nacionalnog integriranog knjižničkog sustava
- Uporište u knjižničnoj legislativi koja još uvijek traži njihovo postojanje i financiranje države kao preduvjet funkcioniranja sveučilišnih sustava

Slabosti:

- Nepostojanje nacionalnog skupnog knjižničkog kataloga
- Neintegriranost knjižničnih djelatnosti na Sveučilištu (u uporabi je više knjižničnih softvera)
- Sveučilišna knjižnica nedovoljno slijedi razvojne i nastavno-znanstvene potrebe Sveučilišta (zbog duge tradicije postojanja knjižnice nastale 1903. godine, kao Gradske biblioteke preko Naučne biblioteke do Sveučilišne knjižnice te njene autonomije duge cijelo stoljeće)
- Slaba suradnja knjižničara Sveučilišne knjižnice s visokoškolskim knjižničarima te s nastavnicima sastavnica Sveučilišta
- Nedovoljno dobra suradnja visokoškolskih knjižničara i nastavnika sa sastavnica Sveučilišta (voditelji knjižnica nisu članovi fakultetskih vijeća, nepostojanje knjižničnih odbora)
- Nedefinirano financiranje knjižnične djelatnosti na Sveučilištu
- Nepostojanje zajedničke nabavne politike (nema uvida u kvantitetu, kvalitetu i ažuriranost stručne i znanstvene domaće i strane literature i udžbenika unutar sveučilišnog sustava, nepostojanje baza podataka za vlastite nastavno-znanstvene potrebe, oslanjanje na MZOŠ)
- Nedovoljan broj stručnog knjižničkog osoblja u visokoškolskim knjižnicama i u Sveučilišnoj knjižnici

Mogućnosti:

- Zagovaranje knjižnične djelatnosti na Sveučilištu i prema drugim sustavima (gospodarstvo, bankarstvo, izdavaštvo i sl.)
- Isticanje temeljne misije knjižničarstva (besplatne, trajne usluge čuvanja memorije i svih medija na kojima je zapisano znanje čovječanstva)
- Povlačenje sredstava iz EU fondova na temelju zajedničkih, partnerskih knjižničnih i srodnih programa
- Okretanje prema pojedincu-korisniku, razvijanjem usluga osobnog knjižničara putem suvremenih, individualiziranih tradicionalnih i elektroničkih usluga
- Okretanje prema specificiranim grupama korisnika (poduzetnici, istraživači, bankari,
- Razvijanje prepoznatljivosti stvaranjem usluga za osobe s invaliditetom

Prijetnje:

- Nepovoljno gospodarsko stanje u državi
 - Strategija razvoja knjižnične struke nedovoljno naglašena u dokumentima i legislativi MZOŠ
 - Društvena uloga neprofitne knjižnične struke u društvu profita minorizirana je pa je na nju takav pogled neminovno i na sveučilištima
 - Knjižničari nemaju iskustvo profitnog upravljanja knjižnicama
 - Knjižničarima se legislativom ne garantira trajno poslovanje
 - **U širem okruženju minimaliziraju se knjižnične usluge, gase se specijalizirane knjižnice koje sebe ne mogu financirati, njihovu ulogu preuzimaju veliki knjižnični sustavi**
 - **Drugi sustavi (agencije) privremeno, uz profit, razvijaju i preuzimaju od knjižnica suvremene elektroničke usluge i publikacije i njihovu distribuciju**
 - **Kulturološki gledano, u opasnosti je misija knjižnica i knjižničarstva**
-